Вељем Шекспир

РОМЕО И ЈУЛИЈА

превод: Светислав Стефановић

друго издање

издавачко-књижарско предузеће
Богуновић
Нови Сад

Нови Сад, 2018.

ЛИЦА

ЕСКАЛУС, кнез Вероне

ПАРИС, млади племић, рођак кнежев

МОНТЕКИ } старешине двеју кућа
КАПУЛЕТ } у међусобној завади

ЈЕДАН СТАРАЦ, рођак Капулетов

РОМЕО, син Монтекијев

МЕРКУЦИО, рођак кнежев, пријатељ Ромеов

БЕНВОЛИО, синовац Монтекијев, пријатељ Ромеов

ТИБАЛТ, нећак госпође Капулет

ОТАЦ ЛАВРЕНТИЈЕ, калуђер фрањевачког реда

ОТАЦ ЈОВАН, калуђер фрањевачког реда

БАЛТАЗАР, слуга Ромеов

САМСОН, слуга Капулетов

ГРЕГОРИО, слуга Капулетов

ПЕТАР, слуга Јулијине дојкиње

АВРАМ, слуга Монтекијев

АПОТЕКАР

СВИРАЧ

ПАЖ ПАРИСОВ. ДРУГИ ПАЖ. ЈЕДАН ЧАСНИК

ЛЕДИ МОНТЕКИ, жена Монтекијева

ЛЕДИ КАПУЛЕТ, жена Капулетова

ЈУЛИЈА, кћи Капулетова

ДОЈКИЊА ЈУЛИЈИНА

ГРАЂАНИ ВЕРОНЕ. ВИШЕ ЖЕНА И ЉУДИ, РОЂАКА ОБЕ КУЋЕ, МАЂКАРЕ, СТРАЖАРИ, ЧУВАРИ И ПРАТИОЦИ

ХОРУС

(Догађа се у Верони и Мантови.)

ПРОЛОГ

(Улази Хорус.)

ХОРУС

Две кућe исто одличне и славне
У лепој Верони где се ово збива,
Са новом кавгом ките мржње давне,
Те грађанска рука грађанску крв пролива,
Из завађених фаталних слабина
Роди се двоје драгих звезде злобне,
Несрећна њина и тужна судбина
Закопа њиних родова кавге кобне.
Љубави њине смртоносни вај
И родитеља њиних мржња та,
Којој тек деце им смрт учини крај,
На позорници игра се часа два:
То ухом пажљивим пазите, молимо,
Па што не успе, ми да поправимо.

ПРВИ ЧИН

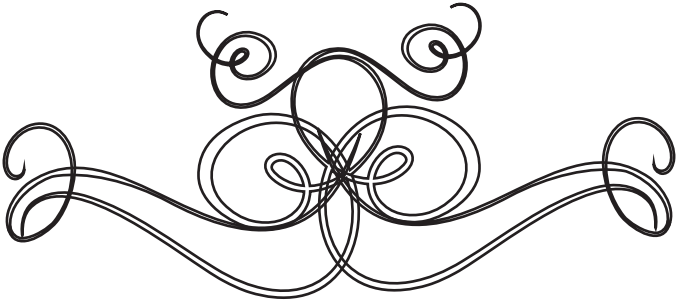

ПРВА ПОЈАВА

(Верона, јавно место; улазе Самсон и Грегорио од Капулетове куће, оружани мачевима и штитовима.)

САМСОН

Грегорио, тако ми части, ми нећемо да вадимо угљевље из жари.

ГРЕГОРИО

Не, јер онда бисмо били при жари.

САМСОН

Ја мислим, кад смо од гнева у жари, ми потегнемо мач.

ГРЕГОРИО

Богме, док си жив чувај свој врат од ужара.

САМСОН

Ја брзо ударам кад се покренем.

ГРЕГОРИО

Али се не покрећеш брзо да би ударио.

САМСОН

Једно псето из Монтекијеве куће покренуће ме.

ГРЕГОРИО

Покренути се значи побећи, а бити јунак значи остати. Зато кад се покренеш, ти побегнеш.

САМСОН

Једно псето из те куће покренуће ме да останем. Ја ћу и на зид за сваким Монтекијевим момком или девојком.

ГРЕГОРИО

То показује да си шуша, јер најслабији траже зид.

САМСОН

То је истина. И зато жене, пошто су слабије грађе, њих увек притисну уза зид. Зато ћу да стрмекнем све Монтекијеве момке са зида, па да притиснем његове девојке уза зид.

ГРЕГОРИО

Свађа је међу нашим господарима и међу нама, њиним момцима.

САМСОН

Свеједно, ја хоћу да се покажем као тиранин. Кад сам се био са момцима, хоћу да будем суров и са девојкама, посећи ћу им главе.

ГРЕГОРИО

Зар девојачке главе?

САМСОН

Да, главе девојкама или девојачке главе. Разуми то у ма ком смислу да хоћеш.

ГРЕГОРИО

Нека они то разумеју који осете.

САМСОН

Осетиће они мене док могу да стојим, а познато је да сам ја згодно парче меса.

ГРЕГОРИО

Врло добро што ниси риба. Јер да си то, ти би био суви бакалар. Потегни тим оружјем! Ево двојице из Монтекијеве куће.

(Улазе друга двојица слуга Аврам и Балтазар.)

САМСОН

Мој голи мач је извучен, почни свађу, па ћу ја помоћи с бока.

ГРЕГОРИО

Како? Окренути леђа па побећи?

САМСОН

Не бој ми се.

ГРЕГОРИО

Није него ћу се ваљда ја тебе бојати!

САМСОН

Хајде нека право буде на нашој страни – нека они први почну.

ГРЕГОРИО

Ја ћу се у пролазу намргодити на њих, па нека они то тумаче како хоће.

САМСОН

Не, него онако како смеју. Ја ћу им показати шипак. То је увреда за њих ако је отрпе.

АВРАМ

Је л' ви нама показујете шипак, господине?

САМСОН

Ја показујем шипак, господине.

АВРАМ

Је л' ви нама показујете шипак, господине?

САМСОН *(Устрану Грегорију.)*

Је ли право на нашој страни ако кажем „Да"?

ГРЕГОРИО

Није.

САМСОН

Не, господине, ја не показујем вама шипак, господине, ал' и ја показујем шипак, господине.

ГРЕГОРИО

Хоћете ли ви кавге, господине?

АВРАМ

Кавге, господине, нећу, господине.

САМСОН

Ако хоћете, господине, и ја сам за то.
Ја служим исто тако добра господара као и ви.

АВРАМ

Не бољег, господине?

САМСОН

Добро, господине.
(Улази Бенволио.)

ГРЕГОРИО

Реци бољег. Ево долази један од рођака нашег господара.

САМСОН

Да, бољег, господине.

АВРАМ

Лажете, господине.

САМСОН

Извуците мач, ако сте човек. Грегорио,
не заборави свој неодољиви ударац.
(Бију се.)

БЕНВОЛИО

Разиђите се ви, будале једне!
У корице те ваше мачеве!
Ви не знате шта радите.
(Обори им мачеве; улази Тибалт.)

ТИБАЛТ

Шта, потежеш међ јадне зечеве?
Окрен' се амо, погледај своју смрт.

БЕНВОЛИО

Ја само чувам мир. Увуци мач,
Ил' дај га, да са мном ове развадиш.

ТИБАЛТ

Зар мач извући, а причат' о миру?

Мрзим ту реч као што мрзим тебе

И пакао и Монтекије све.

Брани се, кукавицо!

(*Бију се; улази више људи из обе куће и мешају се у борбу. Затим грађани и стражари са моткама.)*

ПРВИ ГРАЂАНИН

Нађаке, виле, мотке! Удрите! Доле Капулети! Доле Монтеки!

(Улази Капулет у оргачу и леди Капулет.)

КАПУЛЕТ

Откуд та вика? Дај мој дуги мач!

Л. КАПУЛЕТ

Та, штаку, штаку! Што ти тражиш мач?

КАПУЛЕТ

Ја кажем мач. Јер ту је Монтеки

И витла мачем мени упркос!

(Улазе Монтеки и леди Монтеки.)

МОНТЕКИ

Капулет, нитков! С пута, пусти ме!

Л. МОНТЕКИ

Ни стопе не крени, да тражиш ђавола!

(Улази кнез са својом свитом.)

КНЕЗ

Бунтовни поданици, непријатељи мира,
Што крвљу суседа скрнавите мач!
Зар не чују? – О људи, зверови!
Што ватру гасите кобног беса свог
Пурпурним врелима жила рођених.
По казну мука, баците злоковано
Оружје то из руку крвавих,
Па узбуђеног кнеза чујте суд:
Ти, Монтеки и стар Капулете,
Већ три сте грађанске буне подигли
Из пусте речи, и улица мир
Већ трипут сте нам нарушили ви.
Учинисте да стари грађани Вероне
Озбиљне, достојне збаце наките,
Па старим рукама зграбе стари мач,
Зарђан миром, да вам раздвоје
Ту зарђану мржњу. Будете л'
Још једном опет град узбунили,
Ваши животи платиће залог мира!
Засад сви други хајте, одлазите!
Ви, Капулете, са мном ћете поћи,
А ви, Монтеки, по подне дођите
У Стари град где нам је јавни суд,